दैनिकं ई-संस्कृतवार्तापत्रम्

हिमसंस्कृतवार्ताः

हिमाचलप्रदेशस्य संस्कृतशिक्षकाणां नूतनः प्रकल्पः

himsanskritvartah
e-Sanskritnewspaper
नवा प्रेरणा नवोत्साहः

■ पृष्ठ-3 ■ वर्ष-3 ■ अङ्क-363

1

26.10.2024 शनिवासरः वि.सं. २०८१ कार्तिककृष्णदशमी कार्तिक 10 प्रविष्टांशः

Website- www.himsanskritam.com Email-himsanskrit@gmail.com

51st AIOC UDUPI: अखिलभारतीय-प्राच्यविद्यासम्मेलने बौद्धिकं सांस्कृतिकं च उत्सवम्

हिमसंस्कृतवार्ताः - उडुपि। अध्यात्मनगर्यां उडुप्यां प्रचलतः ५१ तमस्य अखिलभारतीय-प्राच्यसम्मेलनस्य भागत्वेन देशस्य विविधसांस्कृतिकपरिदृश्यं प्रदर्शयन्तः विविधाः सांस्कृतिककार्यक्रमाः आयोजिताः। प्रथमदिनस्य मुख्यविषयः ताड़-भारतम् इति आसीत्, ताड़-भारतम् इति नामकं उत्तमं नृत्यप्रस्तुतिः सफलतया सम्पन्ना। यत् षड्सहस्रवर्षेभ्यः अधिकेभ्यः भारतस्य सांस्कृतिक- कलाधरोहरस्य उत्तमचित्रणं कृत्वा प्रेक्षकान् आश्चर्यचकितम् अकरोत्। बेङ्गलूरुनगरस्य प्रख्यातनर्तकी निरुपमा राजेन्द्रश्च प्रख्यातनृत्यकलाकाराः च नृत्यनिर्देशशनम् अकुर्वन्। प्रदर्शनेन नृत्यस्य, संगीतस्य, साहित्यस्य च निर्विघ्नमिश्रणेन प्रेक्षकाः मोहिताः, यद् भारतस्य आध्यात्मिक-कलाधरोहरस्य च अविस्मरणीय- अन्वेषणस्य प्रस्तुतिकरणं करोति। इयं प्रस्तुतिः हिमालयस्य समुद्रस्य च संवादरूपेण आगता या भारतीयसभ्यतायाः विशालतायाः प्रतिनिधित्वं करोति। भारतस्य शास्त्रीयमहाकाव्येभ्यः- रामायण- महाभारत- महाकाव्येभ्यः अपि च कालिदासस्य रघुवंश- शाकुन्तलम् इत्येतेभ्यः प्रेरणाम् आदाय अस्मिन् प्रदर्शने प्रेम, वीरता, हास्यं, उत्सवः इत्यादयः विविधाः भावाः बहिः आगताः। विशेषानुक्रमेषु अन्तर्भवन्ति :

> तत् भारतम्: भारतीयजीवने ईश्वरत्वस्य समुदायस्य च जीवन्तं चित्रणम्।
> वैदिकस्य महाकाव्यस्य च समानताः वेदानां वीरमहाकाव्यानां मूल्यानां मनमोहकं प्रतिनिधित्वम्।
> अभिमन्युः महाभारततः अभिमन्योः साहसस्य त्यागस्य च सशक्तं चित्रणम्।
> दिव्यम् उड्डयनम्: रामायणे लङ्कातः वर्णितस्य राम-सीता-लक्ष्मणानां पुनरागमनस्य काव्यात्मकं चित्रणम्।
> वसंतोत्सवः विजयनगरसाम्राज्यस्य भव्यमन्दिराणां अधः विशेषतः महानवमीपर्वणि सांस्कृतिकैकता आचर्यते।
> अस्य नृत्यप्रदर्शनस्य निर्माणं अभिनवनृत्यकम्पनी, बेङ्गलूरु इत्यनेन कृतम् अस्ति, नृत्यनिर्देशः निरुपमा राजेन्द्रः च, संगीतं प्रवीण डी. रावः द्वारा, संकल्पना च शतवधानी आर गणेशेन प्रदत्ता अस्ति।

कुलपतिः श्रीनिवास वरखेड़ी, स्थानीय सचिव प्रो. शिवानीपंचमा च कलाकारान् पुरस्कृतवन्तः।

गीतोपदेशः

अधर्माभिभवात्कृष्ण प्रदुष्यन्ति कुलस्त्रियः।
स्त्रीषु दुष्टासु वार्ष्णेय जायते वर्णसङ्करः ॥ ४० ॥

शब्दार्थ- अधर्म – अधर्म; अभिभावत् – प्रमुख होने से; कृष्ण – हे कृष्ण; प्रदुष्यन्ति – दूषित हो जाती हैं; कुलस्त्रियः – कुल की स्त्रियाँ; स्त्रीषु – स्त्रीत्व के; दुष्टासु – दूषित होने से; वार्ष्णेय – हे वृष्णिवंशी; जायते – उत्पन्न होती है; वर्ण-सङ्करः – अवांछित सन्तान

भावार्थ

हे कृष्ण! जब कुल में अधर्म प्रमुख हो जाता है तो कुल की स्त्रियाँ दूषित हो जाती हैं और स्त्रीत्व के पतन से हे वृष्णिवंशी! अवांछित सन्तानें उत्पन्न होती हैं।

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी जर्मनीदेशीयः शासनाध्यक्षः ओलाफ्-शोल्ज़ इत्यनेन सहाध्यक्षतां कृतवान्

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी जर्मनीदेशीयः शासनाध्यक्षः ओलाफ्-शोल्ज इत्येषः च मध्याह्ने नवदिल्ल्यां सप्तमस्य अन्तासर्वकारीय-परामर्शस्य आई.जी.सी. इत्येतस्य सम्मेलनस्य सहाध्यक्षतां कृतवन्तौ। आई.जी.सी. इति एका सम्पूर्ण-सर्वकारीय-संरचनास्ति यस्याः अन्तर्गतं उभयोः देशयोः मन्त्रिणः स्वलक्षितेषु कर्तव्ययुतक्षेत्रेषु चर्चां कुर्वन्ति इति अपि च विचारविमर्शानां परिणामाः प्रधानमन्त्रिणे शासनाध्यक्षाय च प्रस्तुवन्ति। कार्यक्रम सम्बोधयन् प्रधानमन्त्री श्रीमोदी उक्तवान् यत् उभौ देशौ द्वाविंशत्यधिक- द्विसहस्रतमे वर्षे जाते एतस्मिन्नेव सम्मेलने द्वि-पक्षीय सहयोगाय महत्वपूर्णं निर्णयाः स्वीकृतवन्तौ। विगतद्वये वर्षे रणनीतिकसम्बन्धानां विभिन्नक्षेत्रेषु अभूतपूर्व-प्रगतिरपि जाता। अत्रावसरे प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना सूचितं यत् जर्मनी देशेन कुशल-भारतीय-व्यावसायिकानां वार्षिकं पारगमनानुमतिपत्रस्य आरक्षणं विंशति सहस्रतः नवतिसहस्रं यावत् वर्धयितुं निर्णयः कृतः इति। प्रतिभा-प्रौद्योगिकी- नवाचार-अवसंरचनाः च भारतस्य विकासस्य साधनानि सन्ति इति प्रधानमन्त्री अवदत्। असौ अग्रे ख्यापितवान् यत् अद्यतनीयं भारतं लोकतन्त्रस्य, जनसाङ्ख्यिक्यः, आग्रहस्य दत्तांशस्य च चतुषु दृढस्तम्भेषु स्थितम् अस्ति। भारत-जर्मनी-देशयोः सम्बन्धः प्रत्येकस्मिन् स्तरे सुदृढो भवति। अपि च एतत् भारत-जर्मनी रणनीतिकसहभागित्वस्य पञ्चविंशतितमं वर्षम् अस्ति, आगामिनः इतोऽपि पञ्चविंशति वर्षाणि अस्मै सम्बन्धाय नूतनम् औन्नत्यं ददति इति। श्रीमोदी अवदत् यत् अद्य भारतं विविधीकरणस्य, सङ्कट-निवारणस्य च बृहत्तमं केन्द्रं जायमानम् अस्तीति। सः इदमपि अवदत् यत् भारत-प्रशान्तक्षेत्रं विश्वस्य भविष्यस्य कृते अतीवमहत्त्वपूर्णमस्ति इति। जर्मन-व्यापारस्य अष्टादशमे एशिया-प्रशान्तसम्मेलने निजभाषणसमये जर्मनदेशीयः शासनाध्यक्षः ओलाफ शोल्ज़-इत्येसौ प्रोक्तवान् यत् भारतं विश्वस्य बृहत्तमं लोकतन्त्रं, द्रुतगत्या वर्धमाना प्रमुखा अर्थव्यवस्थापि अस्ति, अनेन भारत-जर्मनी-देशयोः मध्ये समन्वयं वर्धयितुं अपि बलं दत्तम्।

वञ्चितवर्गस्य सेवां प्राधान्यं दत्वा चिकित्साविद्यार्थिभिः आग्रहं कृतवती राष्ट्रपतिः द्रौपदीमुर्मू

राष्ट्रपतिपदासीना द्रौपदी मुर्मुइत्येषा वञ्चितवर्गस्य सेवाः प्राधान्यं दातुम् चिकित्साविद्यार्थिभिः आग्रहं कृतवती। राष्ट्रपतिः अवोचत् यत् दूरस्थेषु क्षेत्रेषु निवसतां जनानां कल्याणार्थं नवीनतमानां चिकित्सा-तन्त्राणां उपयोगः करणीयः इति। रायपुरस्य अखिल भारतीय आयुर्विज्ञान-संस्थानस्य- एम्स् इत्येतस्य रायपुरस्य दीक्षान्त समारोहे सम्बोधयन्ती राष्ट्रपतिः उक्तवती यत् गतदशसु वर्षेषु देशवासिनां कृते सार्वत्रिक स्वास्थ्य-व्याप्तिं प्रदातुं बहवः उपायाः कृताः सन्ति। छत्तीसगढस्य राज्यपालः रामेन डेका इत्ययं मुख्यमन्त्री विष्णुदेव साई इत्येषः च अस्मिन् अवसरे उपस्थितौ आस्ताम्। इतः पूर्वं राष्ट्रपतिः छत्तीसगढ़स्य द्विदिवसीययात्रार्थं रायपुरं प्राप्तवती।

रेलमन्त्रालयेन सप्तसहस्रं यावत् विशिष्टानि रेलयानानि प्रचाल्यन्ते

आगामिनं दीपावली पर्व छठपूजोत्सवं च अभिलक्ष्य यात्रिसम्मर्दं दूरीकर्तुं रेलमन्त्रालयेन सप्तसहस्रं यावत् विशिष्ट रेलयानानि प्रचाल्यन्ते। रेलमन्त्री अश्विनीवैष्णवः नवदिल्ल्यां अवदत् यत् एतैः विशेषरेलयानैः प्रतिदिनं प्रायः द्विलक्षं यावत् यात्रिणः यात्रां कर्तुं शक्नुवन्ति। सः अवदत् यत् अस्मिन् वर्षे विशेषरेलयानानां संख्या सप्तसहस्राणि यावत् वर्धितानि या हि गतवर्षे सार्धचतुः सहस्रं यावत् एव आसीत्।

प्रदूषणनियन्त्रणमण्डलं जनान् दीपावलीदिने केवलं हरितास्फोटकानां प्रयोगं कर्तुं परामर्शमददत्

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला।
राज्यप्रदूषण-नियन्त्रणमण्डलेन जनाः अनुकृतास्फोटकानां विषये अवगताः भवेयुः, हरितास्फोटकानां प्रयोगं च कर्तुं परामर्शं दत्तवान्। एते आस्फोटकाः अधिकं प्रदूषणं जनयन्ति। आस्फोटकैः वायुतले विषाक्तरसायनानि, धूलिः, धूमः च मुक्ताः भवन्ति इति कारणेन स्वास्थ्यसमस्याः अपि वर्धन्ते। एतेन विशेषतः श्वसनरोगग्रस्तानां जनानां समस्याः भवन्ति।

हरितास्फोटकानां सामान्यास्फ़टकानां च भेदः

हरितास्फोटकाः सामान्यास्फोटकापेक्षया ३० प्रतिशतं न्यूनं प्रदूषणं जनयन्ति। एतेषु बेरियम नाइट्रेट इत्यादीनां हानिकारकरसायनानां उपयोगः न भवति ये पारम्परिकास्फोटकेषु बृहत् परिमाणेन वर्तन्ते। एतेषां आस्फोटकानाम् उपयोगेन नाइट्रोजन- आक्साइड्, सल्फर-डाय-आक्साइड् इत्यादीनां प्रदूषकाणां उत्सर्जनम् अपि न्यूनीकरोति। एते आस्फोटकाः शब्दप्रदूषणमपि नियन्त्रयन्ति। तेषाम् उत्सर्जितः कोलाहलः ११० तः १२५ डेसिबेल यावत् भवति। सामान्याः आस्फोटकाः१६० डेसिबेल् यावत् ध्वनिं उत्सर्जयन्ति। भारतीय- वैज्ञानिक- संशोधनपरिषदि, राष्ट्रियपर्यावरण- इञ्जिनीयरिङ्ग- अनुसन्धानसंस्थायां च हरितास्फोटकाः विकसिताः सन्ति। आस्फोटकाः पर्यावरणसौहृदः भवेयुः इति सुनिश्चित्य सर्वोच्चन्यायालयस्य निर्देशानुसारं एते विकसिताः सन्ति।

एवं भवति अनुकृता-स्फोटकानां परिचयः

विपण्याम् अनुकृतहरितास्फोटकाः अपि बहु सन्ति। वास्तविकहरितास्फोटकानां पैकेटमध्ये लोगो, QR-सङ्केतः च भवति। स्मार्टफोनेन एतत् QR कोडं अन्वीक्षणं कृत्वा उत्पादेन सह सम्बद्धा सम्पूर्णा सूचना प्राप्यते, यथा निर्माणस्थानम्, अनुज्ञापत्रसूचना, प्रदूषणप्रमाणपत्रं च। यदि QR कोडस्य स्कैनिङ्गविषये कोऽपि सूचना न प्राप्यते तर्हि आस्फोटकाः अनुकृताः इति गणयितुं शक्यते।

निर्माणसमये आस्फोटकानां परीक्षणं भवति यत् आस्फोटकेषु सम्यक् रसायनानि प्रयुक्तानि सन्ति वा न वा इति। हरितास्फोटकानां उपयोगः न केवलं पर्यावरणस्य रक्षणाय सहायकः भवति अपि तु उत्तरदायी समाजस्य निर्माणे अपि योगदानं ददाति। उपभोक्तॄणां कृते विपण्याम् अनुकृतोत्पादानां परिहाराय सतर्कता आवश्यकी अस्ति।

-मनोजचौहानः, मुख्यवैज्ञानिक- अधिकारी, राज्यप्रदूषणनियन्त्रण,मण्डलम्।

हिमाचलसर्वकारः यवनालस्य (मक्का) विक्रयणं देशे हिममक्की इति नाम्ना करिष्यति

हिमाचलसर्वकारः यवनालः (मक्की) इत्यस्य पिष्टं हिममक्की इति नाम्ना विक्रयं करिष्यति। एतत् नूतनं ब्राण्ड् इति सर्वकारीयविपण्यां प्रक्षेपणं भविष्यति तथा च जनसामान्यं मक्कापिष्टमपि सुलभतया प्राप्स्यति। अद्यावधि ग्रामात् यवनालस्य पिष्टम् आनयितुं व्यवस्था आसीत्, परन्तु अधुना ग्रामात् यवनालपिष्टं नगरेषु एव उपलभ्यते तदपि सामान्यदरेण। प्राकृतिककृषितः उत्पादितं मक्कापिष्टं हिम् मक्की ब्राण्ड् इति नाम्ना विपण्यां प्रक्षेपणं कर्तुं राज्यसर्वकारः सज्जः अस्ति। इदं ब्राण्ड् लघुपैकिंग् इत्यत्र विपण्यां प्रक्षेपणं भविष्यति। एकपञ्चकिलोग्रामयोः स्यूतकेषु प्रक्षेपणं कर्तुं निश्चितम् अस्ति । अपि च, तस्य मूल्यं विपण्यां अन्येषां यवनालपिष्टानां समानं भविष्यति। मुख्यमन्त्री प्राकृतिककृषोत्पादानाम् क्रयणसम्बद्धे आयव्ययके घोषणां कृतवान् अस्ति। कृषिविभागस्य प्राकृतिककृषि-एककस्य, खाद्य-आपूर्ति-विभागस्य च माध्यमेन अस्य क्रयणं क्रियते । राज्यं देशे सर्वाधिकसमर्थनमूल्येन यवनालस्य क्रयणं कुर्वन् अस्ति । प्राकृतिककृषिद्वारा उत्पादितस्य यवनालस्य एमएसपी ३० रुप्यकाणि इति सर्वकारेण निर्धारितं यत् सम्पूर्णे देशे सर्वाधिकम् अस्ति। केन्द्रसर्वकारेण यवनालस्य एमएसपी २२ रुप्यकाणि निर्धारितानि। यवनालस्य राज्ये २५ केन्द्राणि स्थापितानि सन्ति। तथैव पङ्क्तौ एमएसपी ४० रुप्यकाणि यावत् वर्धिता अस्ति। प्राकृतिककृषिद्वारा उत्पादितं यवनालं हिमाचले प्रथमवारं क्रियते। अस्मिन् समये ५०० मेट्रिकटनपरिमाणं यवनालस्य क्रयणस्य लक्ष्यं निर्धारितम् अस्ति ।

हास्यकणिका

😄 🤩 हिंद्याम् एकं सुभाषितम् अस्ति - सुनना सबकी परन्तु करना अपने मन की । - एतत् सुभाषितं किमर्थं निर्माणं अभवत्?

हास्यकणिका विशेषज्ञा- विदुषी अग्रवाल

प्रेरणास्रोत - महाभागः श्री महेन्द्रमिश्र महोदयः

तीव्र शीतकालीनस्य समयः आसीत्। एकवारम्, एका महिला प्रतिवेशनी उक्त्वति यत् - भवान् तु स्वेदकेन विना अतीवः सुन्दरः दृश्यते। 😄 😃
एषा वार्तां श्रुत्वा, प्रतिवेशनः स्वेदकम् न धारयति स्म तथा ज्वरेन रोगी अभवत् 😅 🤣

HPRCA Hamirpur: हिमाचल प्रदेशराज्य- चयनायोगेन पदकूटसंख्या ९३९ इत्यस्य परिणामः घोषितः

हिमसंस्कृतवार्ताः - हमीरपुरम्। हिमाचलप्रदेश- राज्यचयनायोगः कनिष्ठ- कार्यालय- सहायकस्य पदकूटसंख्या ९३९ इत्यस्य परिणामं घोषितवान्। २९१ पदानां परिणामः घोषितः अस्ति, चतुर्णां पदानाम् परिणामः सतर्कता अन्वेषणस्य कारणेन स्थगितः अस्ति। अस्यां परीक्षायां उत्तीर्णाः चत्वारः अभ्यर्थिनः प्रश्नपत्ररहस्योद्घाटनप्रकरणे आरोपिताः सन्ति, अतः चतुर्णां पदानाम् परिणामः न घोषितः। अस्य पदकूटसंकेतस्य अन्तर्गतं विभिन्नविभागेषु JOA IT इत्यस्य शतशः पदानि पूरयितुं प्रक्रिया विघटितस्य कर्मचारीचयन-आयोगस्य समये आरब्धा आसीत्। एतेषां पदानाम् विज्ञापनं ८ एप्रिल २०२१ दिनाङ्के अभवत्। परीक्षायाः कृते १ लक्षं २९ सहस्रं २३ अभ्यर्थिनः आवेदनं कृतवन्तः आसन्। लिखितपरीक्षायै १ लक्ष१८सहस्र १७५ अभ्यर्थिभ्यः प्रवेशपत्राणि निर्गतानि आसन्। लिखितपरीक्षा २४ अप्रैल २०२२ दिनाङ्के अभवत् यस्मिन् ६७४३४ अभ्यर्थिनः उपस्थिताः आसन्। लिखितपरीक्षायाम् उत्तीर्णानां २९८९ अभ्यर्थीनां कृते टङ्कनपरीक्षायाः आह्वानपत्राणि निर्गतानि। तदनन्तरं ९०९ अभ्यर्थिनः योग्यतायाः आधारेण लघुसूच्यां समाविष्टाः अभवन्। अभिलेखानां मूल्याङ्कनानन्तरं आयोगेन चयनपरीक्षायाः परिणामः घोषितः अस्ति। हिमाचलप्रदेश- राज्यचयनायोगस्य हमीरपुरस्य सचिवः विक्रममहाजनः अवदत् यत् परीक्षायाः परिणामः घोषितः अभ्यर्थिनः आयोगस्य जालपुटे परीक्षायाः परिणामं द्रष्टुं शक्नुवन्ति। अभ्यर्थिभ्यः योग्यतायाः प्राथमिकतायाश्च आधारेण विभागाः आबंटिताः सन्ति।

Paraglider Pilots : पायलट उड्डयनानन्तरं पथभ्रष्टाः पैराग्लाइडरचालकाः, ततः फौजलपर्वतात् उद्धारिताः

हिमसंस्कृतवार्ताः - कुल्लूः। कुल्लू मण्डलस्य मनाली विधानसभाक्षेत्रस्य फौजलस्य पर्वतपर्वतेषु पथभ्रष्टाः त्रयः विदेशीयाः पर्यटकाः कुल्लुप्रशासनेन सुरक्षितरूपेण उद्धारिताः। सर्वे पर्यटकाः हेलिकॉप्टरद्वारा उद्धारिताः भून्तरविमानस्थानके अवतारिताः च। यतः ते एम्बुलेन्सद्वारा ढालपुरक्षेत्रीयचिकित्सालये आनीताः। अधुना तेषां स्वास्थ्यपरीक्षा अपि वैद्येन कृता। विदेशीयपर्यटकैः सह कुल्लुप्रशासनस्य अधिकारिणः अपि उपस्थिताः आसन्। प्राप्तसूचनानुसारम् एते त्रयः विदेशीयाः पर्यटकाः यूके, न्यूजीलैण्ड, आस्ट्रेलियादेशेभ्यः सन्ति। त्रयः अपि पर्यटकाः बीड़बिलिंग-उपत्यकातः पैराग्लाइड-यानार्थं उड्डीयन्ते स्म। परन्तु उड्डयनानन्तरं त्रयः अपि मार्गं त्यक्त्वा कुल्लूमण्डलस्य फौजल-क्षेत्रस्य हिमपर्वतेषु निरुद्धाः अभवन्। अस्मिन् विषये ते अन्यैः सहकारिभिः सह सम्पर्कं कृत्वा कल्लूप्रशासनं सूचितवन्तः यत् ते फौजलपर्वतेषु निरुद्धा इति। सूचनां प्राप्य कुल्लुप्रशासनेन हेलिकॉप्टरस्य व्यवस्था कृता, हेलिकॉप्टरद्वारा च त्रयः अपि विदेशीयाः पर्यटकाः फौजलस्य पर्वतात् सुरक्षितरूपेण उद्धारिताः। एसडीएम कुल्लू विकासशुक्लः इत्यनेन उक्तं यत् यथा एव सूचना प्राप्ता यत् ते त्रयः विदेशीयाः पर्वताः उपरि निरुद्धाः। अतः प्रशासनेन तत्कालं प्रभावेण कार्यं आरब्धम्। अधुना त्रयः अपि पर्यटकाः सुरक्षितरूपेण उद्धारिताः, ते चिकित्सायाः कृते ढालपुर-चिकित्सालये प्रेषिताः। यत्र त्रयाणां पर्यटकानां स्थितिः बहु श्रेष्ठा अस्ति।

51st AIOC UDUPI : वादिराज युवाकाव्यसंगोष्ठी - युवासंस्कृतकवयः सत्यमेव संस्कृतक्षेत्रस्य रत्नानि

हिमसंस्कृतवार्ताः - उडुपि।
उडुप्यां आयोज्ये अखिलभारतीय-प्राच्यविद्यासम्मेलनस्य अवसरे २५/१०/२ दिनाङ्के राजाङ्गणमञ्चे अभिनवकविसम्मेलनस्य आयोजनं कृतम्।
श्री वादिराज तीर्थ (c.1480–c.1600[1]) द्वैतदार्शनिकः, कविः, यात्री, मीमांसकः च आसीत्। सः माध्वधर्मशास्त्रस्य तत्वशास्त्रस्य च विषये अनेकान् ग्रन्थान् लिखितवान्, प्रायः समीक्षात्मकाः। अपि च, सः अल्पवयसि एव रुक्मनीशविजयादीनां बहूनां काव्यानां रचनां कृतवान्। अस्य महान् संस्कृतकवेः स्मृतौ अध्यात्मनगर्य्याम् उडुप्यां वादिराज- युवककविगोष्ठीरूपेण देशस्य सर्वेभ्यः युवाकवीनां सम्मेलनस्य आयोजनं कृतम्। अस्मिन् सम्मेलने भारतस्य सर्वेषां राज्यानां प्रतिनिधित्वेन १५ चयनित-युवककविभिः स्वकाव्य-पाठः कृतः। कविः अस्ति-
पंकजकुमार झा झारखण्डम्।
सूर्यहेब्बरः- सीएसयू,
श्रीवर्दा मालगे- केकेएसयू, रामटेकः,
उमामहेश्वरः एन-सीएसयू, ९.
अन्तरत्मा रचुरी- आत्माराम आश्रम,
गौरव आराध्या- पुणे विश्वविद्यालय,
ओमप्रकाशः दासः, शृंगेरी,
अभिजीतमंडलः, आर एम वी, बेलूर,
फिरोजः- CSU, नवदेहली,
सत्यावराकट्टी- आत्माश्रमः,
देवंगभट्टः- सी.एस.यू., जयपुरम्,
वेदप्रकाश जोशी,
प्रो. पराग जोशी, केकेएसयू रामटेकः इत्येतैः संगोष्ठ्यां संस्कृतकाव्यानि प्रस्तुतानि।
सभायाः अध्यक्षता प्रो. रमाकान्त पाण्डेयः अकरोत्। पराग जोशी नागपुरनगरस्य अस्ति। कविगोष्ठ्यां बालिकानां सुरक्षा, संस्कृतस्य महत्त्वम् इत्यादीनि समसामयिकविषयान् सम्बोधयन्तः विविधविषयेषु अनेकानि काव्यानि प्रस्तुतानि।

शा. आर. वी. बागरेचा स्नातकोत्तरकेन्द्रे संस्कृताध्ययनकेन्द्रस्योद्घाटनम् अभूत्

हिमसंस्कृतवार्ताः- जगदीश डाभी, कर्णवती (गुजरातम्)
श्री पालिताना एजुकेशन सोसायटीद्वारा संचालिते श्रीमहाराजाकृष्णकुमारसिंहजी भावनगरविश्वविद्यालयेन सम्बद्धे शा आर. वी. बागरेचा स्नातकोत्तरकेन्द्रे २४ अक्तूबर २०२४ दिनाङ्के केंद्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः नवदेहली इत्यनेन संचालितस्य संस्कृत-अध्ययनकेन्द्रस्य उद्घाटनम् अभूत्। इदम्प्रथतया उद्घाटितम् केन्द्रं वर्तते। तत्र तत्र सहसंयोजकवर्यः विनुभाई भरवाड महोदयः केंद्र शिक्षकस्य अमरसिंहराठौड इत्यस्य स्वागतं कृतवान्। तत्र महाविद्यालये विभिन्न विषयेषु अधीयानाः भगिन्यः आसन्। वाणिज्यविभागस्य भगिन्यः पुनश्च कर्मचारिणः आसन्। महोदयः संस्कृतभाषायाः मूलं विविधक्षेत्रेषु अस्ति इति विषयम् अवलम्ब्य भाषणम् अकरोत्। स्नातकोत्तर विभागे विविधविषयाणाम् अध्ययनं कुर्वाणाः भगिन्यः उच्चतरं भविष्यं प्रति उन्नतिं कर्तुं संस्कृतभाषामाध्यमेन अन्वेषणं कृत्वा भविष्ये नूतनानि तथ्यानि अन्वेष्टुं शक्नुवन्ति। अमरसिंहराठोडमहोदयेन माध्यमेन संस्कृतभाषायाः विषये जागृतिः वर्धिता स्नातकोत्तर कर्मचारीपरिवारः कृपालीबेन, भूमिबेन, वर्षाबेन, दर्शिताबेन, तेजस्विनीबेन अस्मिन् विषये रुचिं प्रकटितवती। आचार्यश्रीः डॉ. पंकज त्रिवेदी महोदयानां मार्गदर्शने कार्यक्रमः साफल्यम् अगात्।

रविवासरे देशवासिभिः साकं विचार-विनिमयं करिष्यति प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी आगामिनि रविवासरे स्वीये "मन की बात" इत्यस्मिन् कार्यक्रमे देशवासिभिः साकं विचार-विनिमयं करिष्यति। "मन की बात" इति मासिक-कार्यक्रमस्य इदं पञ्चशाधिक एकशतं संस्करणं भविष्यति। अस्य कार्यक्रमस्य प्रसारणम् आकाशवाण्याः दूरदर्शनस्य च सर्वाभिः वाहिनिभिः प्रसारयिष्यते। अयं कार्यक्रमः आकाशवाणी-दूरदर्शनम्-प्रधानमन्त्री-कार्यालय-सूचनाप्रसारण-मन्त्रालय-इत्येतेषां यूट्यूब-वाहिनीष्वपि द्रष्टुं शक्यते इति । प्रधानमन्त्रिणः सम्बोधनानन्तरम् अनुक्षण अयं कार्यक्रमः क्षेत्रीय भाषास्वपि श्रोतुं शक्यते। क्षेत्रीय- भाषासु अस्य पुनः प्रसारणं रात्रौ भविता।

झारखण्ड-विधानसभा-निर्वाचनस्य प्रथम-चरणाय नामाङ्कनप्रक्रिया सम्पन्ना

झारखण्ड-विधानसभा-निर्वाचनस्य प्रथम-चरणाय नामाङ्कनप्रक्रिया सम्पन्ना। एतस्मिन् प्रथमे चरणे राज्यस्य त्रिचत्वारिंशत्-नैर्वाचनिक-क्षेत्रेभ्यः नवम्बरमासस्य त्रयोदशदिनाङ्के मतदानं भविष्यति। पूर्व मुख्यमन्त्री चम्पईसोरेनः सरायकेलातः आजसू दल- प्रमुखः च सुदेश कुमार महतो इत्यसौ सिल्लीतः स्वनामाङ्कनपत्रं पूरितवन्तौ। पूर्वमन्त्री राधाकृष्णकिशोरः छतरपुर विधानसभा क्षेत्रात् स्वीयनामाङ्कन पत्रं पूरितवान्। नामाङ्कनपत्राणाम् अनुसन्धेयकार्यम् अस्यमासस्य अष्टाविंशति दिनाङ्के अथ च नामाङ्कन प्रत्यावर्तनं त्रिंशदिनाङ्क यावत् प्रत्याशिनः कर्तुं शक्नुवन्ति । तत्रैव आदर्शाचारसंहितायाः उल्लङ्घनाय साम्प्रतं चतुर्दश प्राथमिक्यः समङ्किताः ।

हिमाचल में संस्कृत की प्रतियोगिताओं की तैयारी कर रहे अभ्यर्थियों के लिए पिछले 10 साल के प्रश्न पत्रों का संग्रह
कालेज कैडर के प्रश्नपत्रों सहित

पुस्तक के लिए आज ही Wts App करें
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्- 7876636263

धारावाहिकं गीताप्रश्नोत्तरम् – ७७

अर्जुनः - भगवन् ! एतैः त्रिभिः गुणैः रहितः मनुष्यः कीदृशः लक्षणयुक्तः भवति ?
श्रीकृष्णः - हे पार्थ ! सत्त्वगुणात् उत्पन्नः प्रकाशः, एवं रजोगुणात् उत्पन्ना कर्मप्रवृत्तिः, तमोगुणाच्च उत्पन्नः मोहः इत्येतासु वृत्तिषु आगतासु यः न द्वेष्टि, नेच्छति, उदासिनवत् तिष्ठति च, सः गुणैर्न विचाल्यते, परन्तु गुणाः एव गुणेषु वर्तन्ते इति अनुभवन् चेष्टारहितः सन् स्वस्वरूपे एव सः तिष्ठति । एते गुणाः तस्मिन् न कान् अपि विकारान् उत्पादयितुं सक्षमाः ।
अर्जुनः - एतादृशः गुणातीतः मनुष्यः कथम् आचरति भगवन् ?
श्रीकृष्णः - तादृशः जनः सर्वत्र समतापूर्वकम् आचरति अर्जुन ! सः स्वकीये स्वरूपे हि निरन्तरं तिष्ठति । सुखदुःखे, लोष्टपाषाणे, स्वर्णे च समभावयुक्तः भवति । सः इन्द्रियाणां प्रियाप्रिययोः, स्वनाम्नः निन्दास्तुत्योः, स्वशरीरस्य मानापमानयोः, शत्रुमित्रयोः पक्षे च समः तिष्ठति । सः फलासक्त्या नूतनं कर्म न आरभते इत्यतः सः गुणातीतः उच्यते । गुणातीतस्य लक्षणं ज्ञातं वा अर्जुन
अर्जुनः - आम्, अवगतं भगवन् ! परन्तु केनोपायेन मनुष्यः गुणातीतः भवितुमर्हेत् ?
श्रीकृष्णः - शृणु, भारत ! यः मनुष्यः अव्यभिचारिण्या भक्त्या मामेव सदा स्मरति, भजति च, सः एतान् त्रीन् गुणान् अतिक्रम्य ब्रह्मप्राप्तेः अर्थात् मत्प्राप्तेः अधिकारी, पात्रं वा भवति, नात्र संशयः ।
अर्जुनः - ब्रह्मप्राप्तिः, भवत्प्राप्तिः चेति द्वयमेव समानमिति कथं भगवन् ?
श्रीकृष्णः - हे अर्जुन ! सम्मोहत्वं मा गच्छ । ब्रह्मणः, अविनाशिनः, अमृतस्य, सनातनधर्मस्य, ऐकान्तिकसुखस्य च आश्रयः अहमेव अस्मि । एतानि सर्वाणि नामानि ममैव सन्तीति । (गीता - १४/२१-२७)
एवंप्रकारेण श्रीमद्भगवद्गीतामूलग्रन्थम् आश्रित्य सज्जीकृते गीताप्रश्नोत्तरेऽस्मिन् गुणत्रयविभागयोगनामकः चतुर्दशोऽध्यायः सम्पूर्णः ।
श्रीकृष्णार्पणमस्तु (अनुवर्तिष्यते) -- नारदोपाध्यायः ।